

Servicebeskrivelse for Statens Budgetsystem

September 2024

Indhold

1. Indledning og beskrivelse af løsningen	3
1.1 Forretningsområdet	3
1.2 Institutioner og brugere	3
1.3 Funktionalitet	3
1.4 Driftsmodel for Statens Budgetsystem	4
1.5 Vejledninger	4
2. Ansvarsdeling mellem parterne	5
2.1 Generel ansvarsdeling	5
2.2 Virkning af ophør	7
3. Dataansvar	8
3.1 Cirkulæreskrivelse	8
4. Servicemål	9
4.1 Servicemål	9
4.2 Tilgængelighed	9
4.3 Driftsstatus	9
5. Nøglekontroller	10
5.1 Beskrivelse af nøglekontroller	10
6. Bruger- og rettighedsstyring	12
6.1 Beskrivelse af primære og sekundære brugere	12
6.2 Brugeradministration	12
6.3 Særlige adgange	12
6.4 Eksterne adgange	12
7. Forretningsnødplaner	13
7.1 Forretningsnødplaner	13
7.2 Lokale nødplaner	13

1. Indledning og beskrivelse af løsningen

Økonomistyrelsen stiller Statens Budgetsystem til rådighed for statslige og selvejende institutioner. Servicebeskrivelsen for Statens Budgetsystem fastsætter rettigheder og forpligtelser for Økonomistyrelsen og institutionen, og beskriver rollerne for institutionen, Økonomistyrelsen og Økonomistyreless leverandør af løsningen.

1.1 Forretningsområdet

Statens Budgetsystem (SBS) understøtter de tværgående processer med at udarbejde finansloven, budgetter, månedsopfølgninger og kvartalvise udgiftsopfølgninger. Derudover understøtter systemet ministeriernes konsolideringsarbejde og koncernstyring. Statens Budgetsystem skal skabe gennemsigtighed og synliggøre råderum i institutionernes økonomi med henblik på at sikre en effektiv økonomistyring.

Statens Budgetsystem er en del af det statslige systemlandskab og sender og modtager data til og fra en række af de fællesstatslige digitale løsninger blandt andet:

- Navision Stat
- Statens Koncernsystem
- Statens Bevillingslovssystem
- Statens BI – LDV

1.2 Institutioner og brugere

Økonomistyrelsen stiller Statens Budgetsystem til rådighed for statslige og selvejende institutioner. Omkring 150 statslige og selvejende institutioner anvender Statens Budgetsystem.

Statslige institutioner er forpligtede til at anvende Statens Budgetsystem. Statslige institutioner, der har SAP som økonomisystem, skal som minimum anvende Statens Budgetsystem, når de indberetter grundbudgetter og foretager udgiftsopfølgning.

Det er frivilligt for selvejende institutioner at anvende Statens Budgetsystem.

Brugerne består af medarbejdere med økonomiansvar, herunder budgetansvarlige, økonomifunktioner og ledelsen i institutioner og ministerier, som er involveret i budget-, udgiftsopfølgnings- og finanslovsarbejdet.

1.3 Funktionalitet

Statens Budgetsystem understøtter de grundlæggende økonomistyringsprocesser:

- Driftsbudget
- Lønbudget
- Anlægsbudget
- Lønfordeling
- Omkostningsfordeling
- Måned-, kvartals- og udgiftsopfølgning.

Herudover understøtter Statens Budgetsystem processer for datagrundlag til finansloven, herunder finanslovsforslag og ændringsforslag. Statens Budgetsystem er baseret på SAP PBC/BW on Hana med et Excel-brugerinterface.

1.4 Driftsmodel for Statens Budgetsystem

Driftsleverandør for Statens Budgetsystem er KMD A/S, som varetager drift, vedligehold, og videreudvikling af systemet.

Institutioner, som ikke anvender Statens It, logger på Statens Budgetsystem via en Citrix-løsning. Driftsleverandør for Statens Budgetsystems Citrix-løsning er Statens It.

1.5 Vejledninger

Vejledninger til Statens Budgetsystem bliver publiceret og løbende opdateret på Økonomistyrelsens hjemmeside. De omfatter blandt andet detaljerede brugervejledninger og beskrivelser af løsningens mange muligheder.

2. Ansvarsdeling mellem parterne

Økonomistyrelsen har det overordnede ansvar for at udvikle og vedligeholde Statens Budgetsystem. Dette afsnit omhandler den øvrige ansvarsdeling mellem institutionen og Økonomistyrelsen.

2.1 Generel ansvarsdeling

Den generelle ansvarsfordeling mellem Økonomistyrelsen og institutionerne, der anvender Statens Budgetsystem, er beskrevet i tabel 2.1 nedenfor.

Der er i den generelle ansvarsfordeling ikke indarbejdet eventuelle opgavesplit og aftaler mellem institutioner og Statens Administration eller andre shared service-centre/administrative fællesskaber.

Tabel 2.1
Skema over ansvarsdeling

Element	Økonomistyrelsen	Institutionen
Produktstrategi	Økonomistyrelsen fastlægger strategi og arkitektur for Statens Budgetsystem. Den gældende produktstrategi findes på Økonomistyrelsens hjemmeside.	Ikke relevant.
Udvikling og vedligehold	Økonomistyrelsen er ansvarlig for at vedligeholde og videreudvikle Statens Budgetsystem.	Institutionen er ansvarlig for at indrapportere fejl og ændringsønsker til Økonomistyrelsen.
Drift	Økonomistyrelsen fører kontrol med, at leverandøren leverer en sikker og stabil drift, herunder lever op til de servicemål, der er fastlagt i kontrakten.	Institutioner, hvis grundlæggende it-drift ikke hostes af Statens It, har selv ansvar for, at deres netværksadgang til Statens Budgetsystem fungerer.
Applikationsforvaltning	Økonomistyrelsen er ansvarlig for i samarbejde med leverandøren at implementere releases med ny funktionalitet.	Institutionen er ansvarlig for den lokale opsætning af systemet.
Dokumentation	Økonomistyrelsen er ansvarlig for at sikre, at leverandøren lever op til sine forpligtelser om at udarbejde og vedligeholde dokumentation, samt at den leverede dokumentation tilpasses statens behov. Økonomistyrelsen udarbejder og vedligeholder brugervejledninger til Statens Budgetsystem.	Institutionen er ansvarlig for at sikre, at eventuelle institutionsspecifikke beskrivelser af anvendelsen af Statens Budgetsystem er tilgængelige og opdaterede.
Brugeradministration	Økonomistyrelsen stiller brugeradministrationsværktøjet SAP Identity Management Component (IDM) til rådighed for institutionerne. Økonomistyrelsen sørger for, at der i SAP Identity Management findes et effektivt og sikkert sæt af	Det er institutionens ansvar, at egne brugere er tildelt rettigheder efter et arbejdsbetinget behov. Institutionen er ansvarlig for at udpege en lokal systemadministrator, som opretter og vedligeholder institutionens øvrige brugeradgange i systemet.

Tabel 2.1
Skema over ansvarsdeling

Element	Økonomistyrelsen	Institutionen
	rettigheder, der kan tilknyttes de enkelte brugere. Økonomistyrelsen er ansvarlig for at oprette og vedligeholde de lokale systemadministratorer (brugere med privilegerede rettigheder).	Institutionen skal anvende SAP Identity Management Component (IDM) til dette formål.
Support	Økonomistyrelsen yder support via Serviceportalen hos Statens Administration.	Institutionen er ansvarlig for support på Statens Budgetsystem internt i institutionen. Institutionens økonomifunktion varetager kontakten til supporten på Statens Budgetsystem.
Uddannelse	Økonomistyrelsen udbyder i forbindelse med implementering af systemet en omfattende uddannelse af superbrugere i brug af systemet. Økonomistyrelsen udbyder og udvikler løbende kurser til at understøtte de lokale administratorer.	Institutionen er ansvarlig for den interne uddannelse af budgetansvarlige chefer m.fl. i anvendelsen af systemet.
Sikkerhed	Økonomistyrelsen har ansvar for at sikre, at leverandøren lever op til sine forpligtelser i forhold til at understøtte den nødvendige sikkerhed i anvendelsen, samt gældende dansk og europæisk lovgivning.	Institutionen sikrer, at opsætning og anvendelse af Statens Budgetsystem overholder relevant lovgivning og revisionskrav.
GDPR	Leverandøren er ansvarlig for, at systemet understøtter databeskyttelsesforordningen (GDPR). Økonomistyrelsen har ansvaret for at påse, at leverandøren efterlever databeskyttelsesforordningen.	Institutionen er ansvarlig for, at de data og behandlingsaktiviteter, som institutionen foretager i løsningen, tilrettelægges i overensstemmelse med GDPR-reglerne. Herunder har institutionen et særligt ansvar for at undgå, at der er personhenførbare data/ følsomme persondata i fritestfelter i systemet.
Sletning	Økonomistyrelsen sikrer, at Statens Budgetsystem understøtter sikker sletning af stamdata	Institutionen er ansvarlig for at overholde databeskyttelsesforordningens krav til sletning af personoplysninger i Statens Budgetsystem.
It-revision	Økonomistyrelsen faciliterer samarbejdet med Rigsrevisionen ved henvendelse fra Rigsrevisionen om it-revision af Statens Budgetsystem.	Ikke relevant.
Udbud	Økonomistyrelsen gennemfører udbud i henhold til gældende regler. Relevant information vil fremgå af Økonomistyrelsens hjemmeside.	Ikke relevant.
Licens	Økonomistyrelsen har ansvar for alle tilkøb og udvidelser af licensaftaler.	Ikke relevant.
Lokale integrationer	Statens Budgetsystem er ikke åben for lokale integrationer.	Ikke relevant.
Lokale robotter	Økonomistyrelsen skal godkende opsætning af lokale robotter.	Institutionen er forpligtet til at lade eventuel opsætning af lokale

Tabel 2.1
Skema over ansvarsdeling

Element	Økonomistyrelsen	Institutionen
		robotter godkende af Økonomistyrelsen.

2.2 Virkning af ophør

Ved ophør vil institutionens adgang til løsningen blive de-aktiveret. Hvis institutionen har et behov for fortsat adgang til data i løsningen efter ophør, skal institutionen således selv sikre relevante data i løsningen forud for ophør.

3. Dataansvar

Statens Budgetsystem er omfattet af en cirkulæreskrivelse for fælles dataansvar, som sikrer en klar ansvarsfordeling på persondataområdet mellem Økonomistyrelsen og de institutioner, som benytter de fællesstatslige digitale løsninger.

3.1 Cirkulæreskrivelse

Økonomistyrelsen har i samarbejde med Datatilsynet udarbejdet '[Cirkulæreskrivelse om fælles dataansvar vedrørende Økonomistyrelsens fællesoffentlige systemer](#)'. Cirkulæreskrivelsen gælder generelt for de statslige og selvejende institutioner, der anvender de digitale løsninger, som Økonomistyrelsen stiller til rådighed jf. regnskabsbekendtgørelsens § 11, stk. 2.

Cirkulæreskrivelsen sikrer en dokumenteret og klar ansvarsdeling mellem Økonomistyrelsen og institutionerne efter databeskyttelsesforordningens artikel 26 om fælles dataansvar. Institutionerne er helt overordnet ansvarlig for de data, som de selv placerer i løsningerne, og for de processer, der ligger lokalt hos institutionen.

Cirkulæreskrivelsen betyder blandt andet, at der ikke skal udarbejdes en databehandleraftale mellem den enkelte institution og Økonomistyrelsen, samt at Økonomistyrelsen er ansvarlig for sikkerheden i de omfattede digitale løsninger.

[Læs mere om fælles dataansvar for de fællesstatslige digitale løsninger på oes.dk](#)

4. Servicemål

En række servicemål og krav til driften af Statens Budgetsystem sikrer en stabil systemydelse over for institutionerne.

4.1 Servicemål

Servicemålene for Statens Budgetsystem består af aftalte svartider på support samt opetid på applikationen. Herudover er der aftalt svartider i systemet på en række udvalgte parametre.

Følgende automatiserede integrationer mellem Statens Budgetsystem og de øvrige fællesstatslige digitale løsninger er omfattet af servicemålene, se tabel 4.1.

Tabel 4.1
Oversigt over servicemål

System	Ydelse
Navision Stat	Natlig oversendelse af stamdata fra Navision Stat, der er påkrævet for korrekt budgettering i Statens Budgetsystem, samt ressource- og anlægsposter.
Statens Koncernsystem (SKS)	Natlig oversendelse af stamdata fra Statens Koncernsystem, herunder posteringsoplysninger, til Statens Budgetsystem.
Statens BI – LDV	Statens BI – LDV leverer anlægs- og lønfremskrivinger til Statens Budgetsystem. Lønfremskrivingerne sker kun i forbindelse med de to månedlige lønkørsler i Statens Lønssystem. Statens Budgetsystem sender hver anden time budgetposter til Statens BI – LDV til brug for ledelsesinformation mv.

Servicemål for support i Statens Budgetsystem følger Økonomistyrelsens generelle mål for behandling af supportsager, som fremgår af den generelle servicebeskrivelse.

4.2 Tilgængelighed

Den aftalte driftstid for Statens Budgetsystem er 24 timer i døgnet, 365 dage om året, med en garanteret driftseffektivitet på mindst 98 procent fra leverandørens side.

4.3 Driftsstatus

I tilfælde af, at Statens Budgetsystem er utilgængelig i længere tid, eksempelvis i forbindelse med servicevinduer, giver Økonomistyrelsen særskilt besked om det på Økonomistyrelsens hjemmeside under 'Driftsstatus'.

5. Nøglekontroller

Økonomistyrelsen sikrer, at der bliver gennemført en række nøglekontroller relateret til Statens Budgetsystem, der skal sikre en sikker og korrekt drift.

5.1 Beskrivelse af nøglekontroller

Nøglekontroller i Statens Budgetsystem er de vigtigste kontroller, der knytter sig til sikker og korrekt drift af løsningen, som Økonomistyrelsen har ansvaret for. Nøglekontrollerne relateret til Statens Budgetsystem knytter sig blandt andet til foranstaltninger, der sikrer, at brugere af Statens Budgetsystem kun har adgang til data, såfremt de har et arbejdsbetinget behov, og at data ikke er ændret af uvedkommende.

Af tabel 5.1. og 5.2 nedenfor fremgår en liste over nøglekontroller knyttet til Statens Budgetsystem. Tabel 5.1 dækker systemunderstøttede nøglekontroller, dvs. automatiske sikkerhedsforanstaltninger, der er indbygget i systemet. Tabel 5.2 dækker manuelle, herunder it-afhængige nøglekontroller, som Økonomistyrelsen sikrer gennemført. It-afhængige kontroller er kontroller, der har en automatiseret del og en manuel del, hvor den manuelle del er afhængig af den automatiserede del.

Tabel 5.1

Automatiserede nøglekontroller, som Økonomistyrelsen sikrer gennemført

Kontrolmål	Beskrivelse	Foranstaltningstype
Verifikation og dataintegritet	Statens Budgetsystem sikrer, at lokale administratorer og medarbejdere alene er berettiget til at se og ændre data tilknyttet egen institution.	Forebyggende
Verifikation og dataintegritet	Statens Budgetsystem sikrer et revisionsspor på ændringer, hvoraf det fremgår, hvad der er ændret, hvornår og af hvem.	Forebyggende
Verifikation og dataintegritet	Statens Budgetsystem sikrer, at der ikke kan oprettes og foretages indberetninger på en konto, som ikke er relateret til en konto i Statens Koncernsystem. Ovenstående gælder kun, såfremt man abonnerer på Statens Koncernsystems kontoplan.	Forebyggende
Verifikation og dataintegritet	Statens Budgetsystem sikrer, at der ikke kan ændres i de lokale dimensioner ved overførsel af bogføringsgrundlag for udbetaling af 12-delsrater.	Forebyggende
Logning og tjek af afvigelser	Statens Budgetsystem sikrer logning af, hvem der tilgår løsningen.	Opdagende
Logning og tjek af afvigelser	Statens Budgetsystem sikrer logning af brugeroprettelser og rettighedstildeling.	Opdagende
Logning og tjek af afvigelser	Statens Budgetsystem sikrer, at afvigelser kan afstemmes mellem Statens Koncernsystem og Statens Budgetsystem, samt Navision Stat og Statens Budgetsystem.	Forebyggende

Tabel 5.1**Automatiserede nøglekontroller, som Økonomistyrelsen sikrer gennemført**

Kontrolmål	Beskrivelse	Foranstaltningstype
Logning og tjek af afvigelse	Statens Budgetsystem sikrer logning af ændringer i tabeller og felter.	Opdagende

Tabel 5.2**Manuelle, herunder it-afhængige nøglekontroller, som Økonomistyrelsen sikrer gennemført**

Kontrolmål	Beskrivelse	Foranstaltningstype
Brugerstyring og adgangsrettigheder	Økonomistyrelsen fører kontrol med brugeres adgangsrettigheder i Statens Budgetsystem, så brugere f.eks. ikke tildeles eller fastholder uautoriserede rettigheder.	Forebyggende / Opdagende
Logning og tjek af afvigelse	Økonomistyrelsen fører kontrol med handlinger foretaget af privilegerede brugere.	Opdagende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen fører kontrol med backuppens anvendelighed.	Forebyggende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen gennemgår og tester beredskabsplanen for systemet.	Forebyggende / Afhjælpende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen fører kontrol med, at implementerede ændringer i it-systemet overholder den gældende Informationssikkerhed.	Forebyggende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen fører kontrol med leverandørens revisionserklæring.	Forebyggende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen gennemgår sikkerhedsopdateringer for at sikre, at alle planlagte opdateringer følger de tekniske minimumskrav.	Forebyggende
Styring af it-sikkerhed	Økonomistyrelsen fører kontrol med det opsatte logningsniveau. Det kontrolleres, om logningsniveauet er afstemt med Økonomistyrelsens forretningsbehov.	Forebyggende / Opdagende

Ud over de nøglekontroller, som Økonomistyrelsen sikrer gennemført, har institutionerne ansvar for lokalt at fastlægge og efterleve tilstrækkelige egne, interne kontroller. Se Økonomistyrelsens hjemmeside for vejledninger til intern kontrol. Vejledningerne bliver løbende udbygget.

For at understøtte institutionens kontrolarbejde stiller Økonomistyrelsen en række standardrapporter til rådighed. Se Økonomistyrelsens hjemmeside for det samlede overblik over standardrapporter til intern kontrol.

[Læs mere om intern kontrol og find rapportoversigten på oes.dk](#)

6. Bruger- og rettighedsstyring

Administrationen af brugeradgange og brugerrettigheder for Statens Budgetsystem skal sikre nem adgang for autoriserede brugere og forhindre uautoriseret adgang til systemet.

6.1 Beskrivelse af primære og sekundære brugere

De primære brugere af Statens Budgetsystem er medarbejdere i økonomi- og regnskabsfunktioner i institutionerne og medarbejdere i Statens Administration som, der udfører regnskabsopgaver på vegne af tilknyttede institutioner. Derudover er de primære brugere medarbejdere i Økonomistyrelsens kontor for Statsregnskab og i Finansministeriets Departement.

De sekundære brugere er medarbejdere og økonomi-, regnskabs- og kontorchefer i institutionerne, som på ad hoc basis har brug for at trække rapporter, og derfor alene har behov for læse-adgang.

6.2 Brugeradministration

Økonomistyrelsen er ansvarlig for at oprette og vedligeholde de privilegerede rettigheder, som tildeles institutionernes lokaladministratorer. Lokaladministratorer i de enkelte institutioner er ansvarlige for at oprette og vedligeholde institutionens øvrige brugere.

Bruger- og rettighedsstyringen for Statens Budgetsystem sker i SBS-Identity Management. SBS-Identity Management er en integreret del af Statens Budgetsystem og skal anvendes af alle institutioner, der bruger løsningen.

6.3 Særlige adgange

Økonomistyrelsen administrerer brugeradgange til revisorer, supportmedarbejdere ansat i Økonomistyrelsen og Statens Administration samt eksterne konsulenter, der er godkendt af Økonomistyrelsen. Økonomistyrelsen har tilrettelagt specifikke fælles arbejdsgange, så styrelsen kan oprette, ændre og slette denne type brugere.

6.4 Eksterne adgange

Driftsleverandøren og dennes underleverandør har medarbejdere med adgang til at foretage systemtekniske ændringer i systemet og til at foretage teknisk support.

7. Forretningsnødplaner

Forretningsnødplanerne gælder, hvis det ikke er muligt at arbejde normalt i Statens Budgetsystem, fordi systemet er utilgængeligt i længere tid. Institutionen skal selv afgøre, hvornår egne nødplaner skal iværksættes.

7.1 Forretningsnødplaner

Hvis Statens Budgetsystem som følge af et systemnedbrud er utilgængeligt i en forretningskritisk periode, hvilket typisk vil være ved den kvartalsvise udgiftsopfølgning, må institutionen overgå til manuelle arbejdsgange. Det betyder, at institutionens økonomiansvarlige skal:

1. hente et udtræk af nyeste institutionsspecifikke data fra Statens BI – LDV
2. foretage opfølgning i et almindeligt Microsoft Excel-ark

Økonomistyrelsen vil i den konkrete situation udmelde en proces til institutionerne for indberetning, herunder eventuelt ændret tidsfrist.

Når Statens Budgetsystem igen er tilgængeligt, adviserer Økonomistyrelsen under 'Driftsstatus' på Økonomistyrelsens hjemmeside. Informationen indeholder en beskrivelse af, hvordan de manuelle opfølgninger efterfølgende skal indlæses i Statens Budgetsystem.

7.2 Lokale nødplaner

Den enkelte institution er selv ansvarlig for at afgøre, hvor længe den kan vente med at iværksætte eventuelle lokale nødplaner. Institutionen skal afveje omkostningen ved at iværksætte nødplanen mod generne ved at aftente, at Statens Budgetsystem igen er i normal drift.

Institutionen bør i alle tilfælde følge med i den driftsstatus, som Økonomistyrelsen løbende opdaterer. Heraf fremgår det, hvilke tiltag styrelsen har igangsat og den forventede tidshorisont herfor.

oes.dk